

Uchwała Nr 4200/II/205/2023

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 27 grudnia 2023 r.

w sprawie opinii o możliwości spłaty przez Gminę Jeleśnia kredytu długoterminowego w wysokości 4.000.000 zł

Na podstawie art. 13 pkt 1, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325 z późn. zm.) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziedziak

Członkowie Piotr Wybraniec

Tadeusz Stawowczyk

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z uwagami** opinię o możliwości spłaty przez **Gminę Jeleśnia** kredytu długoterminowego w kwocie 4.000.000 zł.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Opinia o możliwości spłaty kredytu przez Gminę Jeleśnia została wydana na wniosek Wójta Gminy Jeleśnia z dnia 14 grudnia 2023 r. w oparciu o materiały obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego w okresie obejmującym zaciągnięcie i spłatę zobowiązania. Podstawą zaciągnięcia kredytu długoterminowego jest Zarządzenie Wójta Gminy Jeleśnia Nr 164/2023 z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego na pokrycie deficytu i sfinansowanie wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Zarządzenie zostało podjęte na podstawie upoważnienia zawartego w § 12 Uchwały Rady Gminy Jeleśnia Nr XCI/478/2022 z

dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Jeleśnia na 2023 rok, które zostało zmienione Uchwałą Rady Gminy Jeleśnia Nr CXI/558/2023 z dnia 13 grudnia 2023 r. Zgodnie z zarządzeniem kredyt długoterminowy w kwocie 4.000.000,00 zł zostanie zaciągnięty na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 3.437.500,00 zł oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów w kwocie 562.500,00 zł. Spłata kredytu długoterminowego, zgodnie z informacją zawartą w złożonym wniosku przypadając będzie na lata 2024-2030, według następującego harmonogramu:

- 2024 rok – kwota 100.000 zł,
- 2025 rok – kwota 150.000 zł,
- 2026 rok – kwota 100.000 zł,
- 2027 rok – kwota 500.000 zł,
- 2028 rok – kwota 1.275.000 zł,
- 2029 rok – kwota 1.400.000 zł,
- 2030 rok – kwota 475.000 zł.

Źródłem spłaty kredytu będą dochody własne Gminy. Zabezpieczenie spłaty kredytu stanowić będzie weksel *in blanco* wraz z deklaracją wekslową.

Opinia o możliwości spłaty kredytu została wydana po przeprowadzeniu analizy sytuacji finansowej Gminy Jeleśnia, w której wyniku ustalono, co następuje.

Budżet Gminy na 2023 rok, po zmianach zakłada:

– dochody ogółem	w kwocie	82.547.749,16 zł,
– przychody ogółem	w kwocie	11.442.517,47 zł,
<i>w tym z tytułu:</i>		
– <i>wnioskowanego kredytu</i>	<i>w kwocie</i>	<i>4.000.000,00 zł,</i>
– <i>pozostałych kredytów</i>	<i>w kwocie</i>	<i>1.523.010,37 zł,</i>
<i>– niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków</i>		
	<i>w kwocie</i>	<i>2.446.568,83 zł,</i>
– <i>wolnych środków</i>	<i>w kwocie</i>	<i>3.472.938,27 zł,</i>
– wydatki ogółem	w kwocie	91.540.266,63 zł,
– rozchody ogółem	w kwocie	2.450.000,00 zł,
<i>w tym z tytułu:</i>		
– <i>spłaty kredytów</i>	<i>w kwocie</i>	<i>2.450.000,00 zł.</i>

Uchwała budżetowa Gminy Jeleśnia podjęta na 2023 rok wraz ze zmianami, zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) określa limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w wysokości 4.960.510,37 zł oraz limit na spłatę wcześniej

zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów w wysokości 562.500,00 zł, w którym mieści się zaciągane zobowiązanie.

Budżet na 2023 rok został zaplanowany z uwzględnieniem wymogu określonego w art. 242 wyżej wymienionej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przy uwzględnieniu uregulowań z art. 9 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1927 z późn. zm.), art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku (Dz.U. z 2023 r. poz. 851 z późn. zm.) i art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.). Do ustalenia powyższej relacji na lata 2023-2025 dochody bieżące jednostki samorządu terytorialnego mogą być powiększone także o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, co wynika z art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1964). Uchwalona wieloletnia prognoza finansowana wraz z jej zmianami przewiduje również zachowanie powyższej zasady w kolejnych latach prognozy.

Podstawą prognozowania wieloletniego w Gminie Jeleśnia jest Uchwała Rady Gminy Jeleśnia Nr XCI/477/2022 z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Jeleśnia na lata 2023-2032 wraz z jej zmianami. W wieloletniej prognozie finansowej i jej zmianach zostały uwzględnione spłaty rat i koszty kredytów zaciągniętych w latach poprzednich oraz planowanych do zaciągnięcia w tym kredytu, którego dotyczy niniejsza opinia. Zgodnie z prognozą w okresie spłaty przedmiotowego kredytu budżet Gminy mogą obciążyć ewentualne spłaty wynikające z udzielonego poręczenia wykazanego w poz. 2.1.2 prognozy w latach 2024-2030 w wysokości **15.182.365,79 zł**. Znajduje to odzwierciedlenie w planowanych rozchodach, w których ujęto przypadające do spłaty raty kapitałowe oraz w planowanych wydatkach, które obejmują odsetki od poszczególnych rodzajów zobowiązań oraz potencjalną spłatę poręczenia wraz z odsetkami.

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, uwzględniając regulacje zawarte w art. 9 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych zaciąganych lub emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2 - 4 i w art. 90 ustawy o finansach publicznych oraz innych długoterminowych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 tej ustawy wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę powyższych zobowiązań, potencjalnych spłat kwot wynikających

z udzielonych poręczeń i gwarancji oraz doliczonych na podstawie art. 244 ustawy o finansach publicznych zobowiązań współtworzonego przez jednostkę związku, do planowanych dochodów bieżących budżetu - przekroczy dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań. Wskaźnik ten w latach 2022-2025 wyliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich trzech albo siedmiu lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły, o których mowa w art. 243 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz pkt 3 lit. a i c ustawy o finansach publicznych. W przypadku Gminy Jeleśnia wskaźnik obliczany jest w oparciu o okres 7-letni zgodnie z wyborem dokonany przez Wójta Gminy Jeleśnia na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Począwszy od 2026 roku powyższy wskaźnik obliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji - dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły z art. 243 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Przy obliczaniu powyższego wskaźnika zastosowanie mają również art. 15zob ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1327 z późn. zm.), art. 79 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz.U. z 2020 r. poz. 2400 z późn. zm.), art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku (Dz.U. z 2023 r. poz. 851 z późn. zm.), art. 110 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.), art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1265 z późn. zm.) oraz art. 28 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 141 z późn. zm).

W latach 2023-2025 regionalna izba obrachunkowa, wydając opinię o możliwości spłaty zobowiązań, ocenia w szczególności wpływ planowanych zobowiązań na realizację zadań publicznych. **Zaciągnięcie zobowiązań nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych**, co wynika z art. 9 ust. 1a ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.).

Z uchwalonej wieloletniej prognozy finansowej Gminy Jeleśnia wraz ze zmianami wynika, że w latach 2023-2030, tj. w okresie, w którym będzie następować zaciągnięcie i spłata kredytu wraz z odsetkami - zostanie spełniona relacja określona w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, gdyż w każdym roku objętym prognozą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu Gminy w stosunku do planowanych dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki na cele bieżące nie są większe, niż dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań ustalony dla poszczególnych lat.

Obciążenia te, po zastosowaniu wyłączeń ustawowych, aktualnie wynoszą:

- w roku 2023 – 6,12%, przy dopuszczalnym wskaźniku 15,52%,
- w roku 2024 – 6,01%, przy dopuszczalnym wskaźniku 14,37%,
- w roku 2025 – 6,60%, przy dopuszczalnym wskaźniku 13,04%,
- w roku 2026 – 6,56%, przy dopuszczalnym wskaźniku 12,56%,
- w roku 2027 – 6,34%, przy dopuszczalnym wskaźniku 11,60%,
- w roku 2028 – 4,93%, przy dopuszczalnym wskaźniku 10,63%,
- w roku 2029 – 4,68%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,36%,
- w roku 2030 – 5,03%, przy dopuszczalnym wskaźniku 8,34%.

Skład zauważa, że na kształtowanie się relacji zawartej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w myśl art. 244 ust. 1 tej ustawy, mają także wpływ przypadające do spłaty kwoty zobowiązań związku współtworzonego przez Gminę. Wykazane kwoty zobowiązań związku współtworzonego przez Gminę, niekorzystające z wyłączeń ustawowych i przypadające do spłaty w latach 2023-2027 według danych z poz. 10.4 wieloletniej prognozy finansowej wynoszą **2.261.407,04 zł**.

Skład stwierdził, że planowana w 2023 roku łączna kwota zadłużenia Gminy wynosząca **13.570.010,37 zł** stanowi 16,4% w stosunku do jej planowanych dochodów budżetowych ogółem i 19,4% w stosunku do jej dochodów bieżących. Skład wnosi uwagi ponieważ oprócz powyższego długu na Gminę przypadają zobowiązania współtworzonego związku w wysokości 2.261.407,04 zł oraz niewymagalne zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń w kwocie 15.182.365,79 zł. Razem to wysoka kwota obciążeń finansowych w wysokości **31.013.783,20 zł**, obciążającą tę Gminę w okresie zaciągania i spłaty opiniowanego kredytu. Ponadto wskazane zadłużenie jeszcze ma wzrosnąć, ponieważ Gmina planuje zaciągnięcie nowego długu w 2024 r.

Skład zwraca również uwagę na niepokojący planowany skokowy wzrost nadwyżki operacyjnej z 167.764,12 zł w 2023 roku do 1.145.646,53 zł w 2024 roku oraz w 2025 roku rosnący aż do poziomu 6.359.127,81 zł. Powyższe budzące wątpliwości w zakresie realistyczności prognozowanie nadwyżek operacyjnych może przełożyć się na możliwości jednostki samorządu terytorialnego w zakresie spłaty i obsługi zaciąganego kredytu.

Skład wskazuje również na trudne do przewidzenia skutki społeczno-gospodarcze zachodzących zmian uwarunkowań prawno-finansowych oraz społeczno-ekonomicznych zwiększających ryzyko prowadzenia gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego oraz na konieczność optymalnego, a zarazem ostrożnego zarządzania długiem jednostki samorządu terytorialnego, gdyż co należy raz jeszcze podkreślić zaciągane zobowiązania nie mogą zagrażać realizacji zadań publicznych.

Skład zastrzega, iż niniejsza opinia została wydana w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawa dotyczące finansów publicznych oraz bieżące dane obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku wystąpienia nowych nieprzewidzianych okoliczności, w tym niezrealizowania dochodów na zakładanym poziomie lub konieczności zaciągnięcia nowych, nieplanowanych zobowiązań, sytuacja finansowa jednostki może ulec zmianie.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione **w terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

**Przewodnicząca
II Składu Orzekającego**

Bernadeta Dziędziak